ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2025/7 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 7ης Ιανουαρίου 2025

για τη σύσταση της κοινοπραξίας ευρωπαϊκής ερευνητικής υποδομής Cherenkov Telescope Array Observatory (ΚΕΕΥ CTAO)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2025) 9]

(Τα κείμενα στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, ισπανική, ιταλική, πολωνική, σλοβενική και τσεχική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 723/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2009, σχετικά με κοινοτικό νομικό πλαίσιο για την κοινοπραξία ευρωπαϊκής ερευνητικής υποδομής (ΚΕΕΥ) ([1]), και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η Τσεχία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Αυστρία, η Πολωνία, η Σλοβενία και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός αστρονομικών ερευνών στο Νότιο Ημισφαίριο υπέβαλαν στην Επιτροπή αίτηση, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 723/2009, για τη σύσταση του παρατηρητηρίου συστοιχίας τηλεσκοπίων ακτινοβολίας Cherenkov (Cherenkov Telescope Array Observatory, CTAO) (στο εξής: αίτηση). Η Ελβετία γνωστοποίησε την απόφασή της να συμμετάσχει στην ΚΕΕΥ CTAO αρχικά ως παρατηρήτρια.

(2) Οι αιτούντες συμφώνησαν ότι το κράτος μέλος υποδοχής της ΚΕΕΥ CTAO θα είναι η Ιταλία.

(3) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 723/2009 ενσωματώθηκε στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) με την απόφαση της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ αριθ. 72/2015 ([2]).

(4) Η Επιτροπή αξιολόγησε την αίτηση, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 723/2009, και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πληροί τις απαιτήσεις που ορίζει ο εν λόγω κανονισμός. Κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης, η Επιτροπή συγκέντρωσε τις απόψεις ανεξάρτητων εμπειρογνωμόνων στον τομέα των επιπτώσεων της αστρονομίας ακτίνων γάμμα, της αστροφυσικής, της φυσικής των σωματιδίων, της φυσικής πλάσματος και της θεμελιώδους φυσικής.

(5) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 20 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 723/2009,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Συστήνεται η ΚΕΕΥ Cherenkov Telescope Array Observatory (Παρατηρητήριο συστοιχίας τηλεσκοπίων ακτινοβολίας Cherenkov) (ΚΕΕΥ CTAO).

2. Τα ουσιώδη στοιχεία του καταστατικού της ΚΕΕΥ CTAO, όπως αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 723/2009, παρατίθενται στο παράρτημα.

([1]) ΕΕ L 206 της 8.8.2009, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/723/oj.

([2]) Απόφαση της μεικτής επιτροπής του ΕΟΧ αριθ. 72/2015, της 20ής Μαρτίου 2015, για την τροποποίηση του πρωτοκόλλου 31 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, σχετικά με τη συνεργασία σε ειδικούς τομείς εκτός του πλαισίου των τεσσάρων ελευθεριών [2016/755] (ΕΕ L 129 της 19.5.2016, σ. 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2016/755/oj).

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Τσεχική Δημοκρατία, την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το Βασίλειο της Ισπανίας, τη Γαλλική Δημοκρατία, την Ιταλική Δημοκρατία, τη Δημοκρατία της Αυστρίας, τη Δημοκρατία της Πολωνίας, τη Δημοκρατία της Σλοβενίας, την Ελβετική Συνομοσπονδία και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό αστρονομικών ερευνών στο Νότιο Ημισφαίριο.

Βρυξέλλες, 7 Ιανουαρίου 2025.

Για την Επιτροπή
Ekaterina ZAHARIEVA
Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΟΥΣΙΩΔΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΚΕΕΥ CTAO

1. **Επωνυμία και έδρα**

(άρθρο 1 του καταστατικού της ΚΕΕΥ CTAO)

1. Συστήνεται ευρωπαϊκή ερευνητική υποδομή με την ονομασία «Παρατηρητήριο συστοιχίας τηλεσκοπίων ακτινοβολίας Cherenkov» (Cherenkov Telescope Array Observatory, CTAO).

2. Το CTAO έχει τη νομική μορφή κοινοπραξίας ευρωπαϊκής ερευνητικής υποδομής (ΚΕΕΥ), η οποία συστάθηκε βάσει των διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 723/2009, και φέρει την ονομασία «κοινοπραξία ευρωπαϊκής ερευνητικής υποδομής του παρατηρητηρίου συστοιχίας τηλεσκοπίων ακτινοβολίας Cherenkov» (ΚΕΕΥ CTAO).

3. Η ΚΕΕΥ CTAO έχει την καταστατική της έδρα και τα κεντρικά της γραφεία στην Μπολόνια της Ιταλίας.

2. **Καθήκοντα και δραστηριότητες**

(άρθρο 2 του καταστατικού της ΚΕΕΥ CTAO)

1. Καθήκον της ΚΕΕΥ CTAO είναι η κατασκευή παρατηρητηρίου επίγειας αστρονομίας ακτίνων γάμμα, όπως περιγράφεται στην επιστημονική και τεχνική περιγραφή του παρατηρητηρίου CTA (διάταξη Alpha), καθώς και η περαιτέρω λειτουργία, η αναβάθμιση και ο παροπλισμός της εν λόγω εγκατάστασης. Το κόστος κατασκευής περιγράφεται στο βιβλίο δαπανών του CTAO.

2. Η ΚΕΕΥ CTAO ασκεί, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες δραστηριότητες:

   α) συμβάλλει στην έρευνα υψηλού επιπέδου, την τεχνολογική ανάπτυξη, την καινοτομία και τις κοινωνικές προκλήσεις και, ως εκ τούτου, αποτελεί προστιθέμενη αξία για την ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (ΕΧΕ) και πέραν αυτού·

   β) διασφαλίζει την πλήρη επιστημονική αξιοποίηση του CTAO και του συνόλου των οργάνων του·

   γ) παρέχει αποτελεσματική πρόσβαση στους χρήστες, σύμφωνα με την πολιτική πρόσβασης που ορίζεται στο άρθρο 3·

   δ) συμβάλλει στη διάδοση των επιστημονικών αποτελεσμάτων·

   ε) αξιοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους πόρους και την τεχνογνωσία· και

   στ) εκτελεί οποιαδήποτε άλλη αναγκαία ενέργεια που σχετίζεται με τα στοιχεία α) έως ε).

3. Η ΚΕΕΥ CTAO ασκεί το πρωταρχικό της καθήκον σε μη κερδοσκοπική βάση. Ωστόσο, μπορεί να ασκεί περιορισμένες οικονομικές δραστηριότητες, υπό τον όρο ότι συνδέονται στενά με το πρωταρχικό καθήκον της και δεν θέτουν σε κίνδυνο την εκτέλεση του καθήκοντος αυτού. Η ΚΕΕΥ CTAO τηρεί χωριστές καταστάσεις για τις δαπάνες και τα έσοδα που συνδέονται με τις οικονομικές της δραστηριότητες, τις οποίες αποτιμά βάσει αγοραίων τιμών ή, εάν οι αγοραίες τιμές δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με βεβαιότητα, βάσει του συνολικού κόστους προσαυξημένου κατά το εύλογο περιθώριο κέρδους.

3. **Πολιτική πρόσβασης για τους χρήστες του παρατηρητηρίου συστοιχίας τηλεσκοπίων ακτινοβολίας Cherenkov**

(άρθρο 3 του καταστατικού της ΚΕΕΥ CTAO)

1. Η ΚΕΕΥ CTAO θα παρέχει αποτελεσματική πρόσβαση σε Ευρωπαίους και διεθνείς ερευνητές (χρήστες) με βάση την επιστημονική αξία, την τεχνική σκοπιμότητα και/ή άλλα συναφή κριτήρια που σχετίζονται με τον στόχο της ΚΕΕΥ CTAO. Διατίθεται περιορισμένος χρόνος παρατήρησης σε επιστημονικά αξιόλογες προτάσεις ερευνητών που δεν ανήκουν σε μέλος, στρατηγικό εταίρο, τρίτο ή παρατηρητή (στο εξής: άλλοι χρήστες) υπό ειδικούς όρους πρόσβασης, όπως ορίζονται από το συμβούλιο.

2. Η πρόσβαση στο CTAO μπορεί να έχει τη μορφή πρόσβασης στον χρόνο παρατήρησης του CTAO ή τη μορφή πρόσβασης σε αρχεία προϊόντων δεδομένων του CTAO (άρθρο 33). Οι λεπτομέρειες της πρόσβασης καθορίζονται στο πλαίσιο πολιτικής πρόσβασης, η οποία εγκρίνεται από το συμβούλιο [άρθρο 25 παράγραφος 13 στοιχείο ι)], καθορίζει τους διάφορους τύπους προτάσεων και προβλέπει κατάλληλο επίπεδο ευκαιριών για προηγούμενα προγράμματα μεγάλης κλίμακας (βασικά επιστημονικά έργα).

3. Ο γενικός διευθυντής είναι υπεύθυνος για την κατανομή του χρόνου με την οργάνωση και τη διαχείριση της διαδικασίας αξιολόγησης από ομοτίμους, κατά τη διάρκεια της οποίας αξιολογείται η επιστημονική αριστεία και η σκοπιμότητα των προτάσεων. Οι διαδικασίες και τα κριτήρια αξιολόγησης δημοσιοποιούνται στον ιστότοπο της ΚΕΕΥ CTAO. Ο γενικός διευθυντής υποβάλλει στο συμβούλιο ετήσια έκθεση σχετικά με την κατανομή του χρόνου.

4. Ο χρόνος των χρηστών δηλώνει τον χρόνο παρατήρησης που είναι διαθέσιμος μετά τη συνεκτίμηση των παρατηρήσεων εγγυημένου χρόνου, όπως προκύπτει από συμβατικές υποχρεώσεις της ΚΕΕΥ CTAO. Ο χρόνος των χρηστών θα κατανέμεται μεταξύ του ανοικτού χρόνου για τυποποιημένες προτάσεις και του χρόνου για βασικά επιστημονικά έργα των προηγούμενων προγραμμάτων μεγάλης κλίμακας, του χρόνου παρατήρησης της διεθνούς κοινότητας για άλλους χρήστες και του χρόνου διακριτικής ευχέρειας του γενικού διευθυντή. Οι ορισμοί περιλαμβάνονται στην επιστημονική και τεχνική περιγραφή του παρατηρητηρίου CTA.

5. Άλλοι χρήστες συνεισφέρουν στο κόστος λειτουργίας που σχετίζεται με τη χρήση του CTAO από τους ίδιους, όπως ορίζεται στην πολιτική πρόσβασης και στις αντίστοιχες συμφωνίες εταιρικής σχέσης.

6. Η διάταξη του άρθρου 3 παράγραφος 5 του καταστατικού δεν εφαρμόζεται στις κατανομές χρόνου που χορηγούνται από την ΚΕΕΥ CTAO μέσω ειδικών συμφωνιών (π.χ. συμφωνίες υποδοχής).

4. **Επιστημονική αξιολόγηση**

(άρθρο 4 του καταστατικού της ΚΕΕΥ CTAO)

Οι επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες της ΚΕΕΥ CTAO αξιολογούνται ετησίως από την επιστημονική και τεχνική συμβουλευτική επιτροπή (άρθρο 28). Οι λεπτομέρειες καθορίζονται στο πλαίσιο πολιτικής επιστημονικής αξιολόγησης, η οποία εγκρίνεται από το συμβούλιο [άρθρο 25 παράγραφος 13 στοιχείο ια)].

5. **Διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας**

(άρθρο 5 του καταστατικού της ΚΕΕΥ CTAO)

1. Η ΚΕΕΥ CTAO διευκολύνει την έρευνα και, κατά γενικό κανόνα, ενθαρρύνει την ανοικτή πρόσβαση στα ερευνητικά δεδομένα. Ανεξάρτητα από την αρχή αυτή, η ΚΕΕΥ CTAO προωθεί την έρευνα υψηλής ποιότητας και υποστηρίζει τη νοοτροπία της «βέλτιστης πρακτικής» μέσω επιμορφωτικών δραστηριοτήτων.

2. Η ΚΕΕΥ CTAO ζητά από τους χρήστες να δημοσιοποιούν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους και να τα καθιστούν διαθέσιμα μέσω της ΚΕΕΥ CTAO.

3. Η ΚΕΕΥ CTAO θεσπίζει τη δική της πολιτική διάδοσης [άρθρο 25 παράγραφος 13 στοιχείο ιβ)]. Η πολιτική διάδοσης περιγράφει τις διάφορες ομάδες-στόχους και η ΚΕΕΥ CTAO χρησιμοποιεί διάφορους διαύλους για να επικοινωνήσει με το στοχευόμενο κοινό, όπως δικτυακές πύλες, ενημερωτικά δελτία, συναντήσεις εργασίας, παρουσία σε συνέδρια, άρθρα σε επιθεωρήσεις, σε περιοδικά και σε ημερήσιες εφημερίδες.

6. **Δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας**

(άρθρο 6 του καταστατικού της ΚΕΕΥ CTAO)

1. Ο όρος «διανοητική ιδιοκτησία» νοείται σύμφωνα με το άρθρο 2 της σύμβασης για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας, η οποία υπογράφηκε στις 14 Ιουλίου 1967.

2. Η ΚΕΕΥ CTAO θεσπίζει τη δική της πολιτική για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας [άρθρο 25 παράγραφος 13 στοιχείο ιγ)].

3. Η ΚΕΕΥ CTAO είναι η κάτοχος όλων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που απορρέουν από τις δραστηριότητές της βάσει του παρόντος καταστατικού, μεταξύ άλλων και της διανοητικής ιδιοκτησίας που παράγεται από το προσωπικό που απασχολεί η ΚΕΕΥ CTAO, εκτός εάν καλύπτονται από χωριστές συμβατικές συμφωνίες ή εάν η υποχρεωτική νομοθεσία ή το παρόν καταστατικό ορίζουν διαφορετικά.

4. Η προϋπάρχουσα διανοητική ιδιοκτησία των μελών ή των εκπροσωπουσών οντοτήτων τους παραμένει ιδιοκτησία τους. Τα δικαιώματα της εν λόγω ιδιοκτησίας μπορούν να παραχωρηθούν στην ΚΕΕΥ CTAO, εάν είναι αναγκαίο και μέσω ειδικών συμφωνιών.

7. **Απασχόληση**

(άρθρο 7 του καταστατικού της ΚΕΕΥ CTAO)

1. Η ΚΕΕΥ CTAO είναι εργοδότης που εφαρμόζει πολιτική ίσων ευκαιριών. Οι συμβάσεις εργασίας της ΚΕΕΥ CTAO διέπονται από τους νόμους της χώρας ή του εδάφους όπου απασχολείται το προσωπικό.

2. Με την επιφύλαξη των απαιτήσεων της εθνικής νομοθεσίας, κάθε μέλος επιδιώκει, στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας του, να διευκολύνει τη διακίνηση και τη διαμονή των υπηκόων των μελών, των παρατηρητών και των στρατηγικών εταίρων που συμμετέχουν στις εργασίες της ΚΕΕΥ CTAO, καθώς και των μελών των οικογενειών των εν λόγω υπηκόων.

3. Οι διαδικασίες επιλογής για θέσεις προσωπικού της ΚΕΕΥ CTAO χαρακτηρίζονται από διαφάνεια, δεν εισάγουν διακρίσεις και σέβονται την αρχή της ισότητας των ευκαιριών. Στο πλαίσιο της πρόσληψης και της απασχόλησης δεν εισάγονται διακρίσεις.

4. Η ΚΕΕΥ CTAO ενθαρρύνει τη σύσταση θεσμοθετημένης εκπροσώπησης των εργαζομένων.

8. **Προμήθειες**

(άρθρο 8 του καταστατικού της ΚΕΕΥ CTAO)

1. Η ΚΕΕΥ CTAO αντιμετωπίζει τους υποψηφίους και τους υποβάλλοντες προσφορά για προμήθειες με τρόπο ισότιμο, που δεν εισάγει διακρίσεις και ανεξάρτητα από το αν είναι εγκατεστημένοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή όχι. Λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τις διαδικασίες και τα κριτήρια των προμηθειών ορίζονται στην πολιτική προμηθειών που εγκρίνεται από το συμβούλιο [άρθρο 25 παράγραφος 12 στοιχείο θ) του καταστατικού]. Στο πλαίσιο της εν λόγω πολιτικής προμηθειών τηρούνται οι αρχές της διαφάνειας, του ανταγωνισμού, της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της βιωσιμότητας.

2. Οι προμήθειες των μελών, των παρατηρητών, των στρατηγικών εταίρων και των τρίτων, οι οποίες αφορούν δραστηριότητες της ΚΕΕΥ CTAO, πραγματοποιούνται κατά τρόπο ώστε να δίνεται η δέουσα προσοχή στις ανάγκες της ΚΕΕΥ CTAO, στις τεχνικές απαιτήσεις και στις προδιαγραφές που εκδίδουν οι αρμόδιοι φορείς.

3. Η πολιτική προμηθειών ορίζει ότι οι διατάξεις της δεν εφαρμόζονται στις προμήθειες που πραγματοποιεί η ΚΕΕΥ CTAO με τη χρήση κεφαλαίων που διοχετεύονται μέσω της ΚΕΕΥ CTAO σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 4 του καταστατικού. Στις περιπτώσεις αυτές, αντί της πολιτικής προμηθειών εφαρμόζονται οι βασικές αρχές για τις συνεισφορές σε είδος στην ΚΕΕΥ CTAO καθώς και το πλαίσιο συνεισφορών σε είδος (παράρτημα Β).

9. **Διάρκεια**

(άρθρο 9 του καταστατικού της ΚΕΕΥ CTAO)

Η ΚΕΕΥ CTAO ιδρύεται με διάρκεια αορίστου χρόνου.

10. **Εκκαθάριση**

(άρθρο 10 του καταστατικού της ΚΕΕΥ CTAO)

1. Η εκκαθάριση της ΚΕΕΥ CTAO αποφασίζεται από το συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 13 στοιχείο η) του καταστατικού.

2. Η ΚΕΕΥ CTAO ενημερώνει την Επιτροπή για την απόφαση εκκαθάρισης της ΚΕΕΥ CTAO χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και, σε κάθε περίπτωση, εντός 10 ημερών από τη λήψη της εν λόγω απόφασης.

3. Χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και, σε κάθε περίπτωση, εντός 10 ημερών από την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκκαθάρισης, η ΚΕΕΥ CTAO ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή.

4. Η ΚΕΕΥ CTAO παύει να υφίσταται από την ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή δημοσιεύει τη σχετική ανακοίνωση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

11. **Διάλυση της ΚΕΕΥ CTAO ή διακοπή των φορολογικών προνομίων της**

(άρθρο 11 του καταστατικού της ΚΕΕΥ CTAO)

1. Μετά τη διάλυση της ΚΕΕΥ CTAO ή τη διακοπή των φορολογικών προνομίων της και των φορολογικών της ελαφρύνσεων, τα μέλη λαμβάνουν αποκλειστικά και μόνο τις καταβληθείσες συνεισφορές τους σε χρήμα και την πραγματική αξία των συνεισφορών τους σε είδος.

2. Μετά τη διάλυση της ΚΕΕΥ CTAO ή τη διακοπή των φορολογικών της προνομίων και ελαφρύνσεων, τα περιουσιακά στοιχεία της ΚΕΕΥ CTAO που υπερβαίνουν τις καταβληθείσες συνεισφορές σε χρήμα και την πραγματική αξία των συνεισφορών σε είδος μεταβιβάζονται σε άλλη δημόσια νομική οντότητα ή άλλο φορολογικά προνομιακό φορέα ή σε άλλη νομική οντότητα που επιδιώκει στόχους παρόμοιους με εκείνους της ΚΕΕΥ CTAO για την προώθηση της επιστήμης και της έρευνας.

12. **Καθεστώς ευθύνης και ασφαλίσεις**

(άρθρο 12 του καταστατικού της ΚΕΕΥ CTAO)

1. Η ΚΕΕΥ CTAO ευθύνεται για τα χρέη της.

2. Τα μέλη δεν είναι αλληλέγγυα υπεύθυνα για τα χρέη της ΚΕΕΥ CTAO. Η οικονομική ευθύνη των μελών για τα χρέη της ΚΕΕΥ CTAO περιορίζεται στην αντίστοιχη ετήσια εισφορά τους.

3. Η ΚΕΕΥ CTAO προβαίνει στη δέουσα ασφάλιση κάλυψης των ιδιαίτερων κινδύνων κατασκευής και λειτουργίας του CTAO.